

Ioana Scoruș
Freud Museum

povestiri

POLIROM
2019

Cuprins

Camera încuiată	5
Încă două vorbe	17
<i>Bœuf bourguignon</i>	28
Râvnit de căprioare	42
Consumabile.....	65
O cafea de la pubul lui Nelly	73
Un aranjament mulțumitor	80
Nu știi niciodată cu cine ai de-a face.....	118
Bătălie ideologică	134
Lucruri mici.....	144
<i>Switch</i>	172
Freud Museum.....	192
Zece cioburi.....	204
Geometrie plană	218
Bibliofilii.....	230
O mică zvâcnitură în tâmpla stângă	240
Valurile	263
Pirueta	277
<i>Perturbatio animi</i>	295
Dințișori prea mici, prea albi	303
Să-ți demonstrezi că ești posibil.....	320

Îl priveam pe George, în hainele lui învechite, cum stă și se uită la mine tâmp, cu mâinile încrucișate pe masă în fața ceștii de cafea, și mă gândeam că nici măcar omul ăsta, prietenul meu de-o viață, nu mă iubește suficient încât să-mi binecuvânteze noua viață. Adevărul este că-l trădasem, că suspendasem un ritual care se petrecea de 15 ani, nimic altceva decât o rotiță a mecanismului ineludabil al îmbătrânirii, când simți nevoia să conservi cât mai multe lucruri din trecut, dar nu e ăsta motivul datorită căruia totul se schimbă atât de greu? mă întrebam în timp ce încercam să nu-l înfrunt pe George cu argumente care pentru el oricum n-ar fi contat, pentru singurul motiv că nu erau niște argumente potrivite vârstei noastre. George nu ieșise niciodată din cuminența vetustă a puloverelor tricotate de nevastă-sa, din cămășile cadrilate din bumbac, din pantalonii de stofă călcați cu dungă. Nu purtase în viața lui o pereche de blugi sau de adidași, se bărbierise toată viața în fiecare dimineață, luase nesmintit cele trei mese regulamentare zilnice, nu se îmbătase niciodată și nu trăsesese nicio înjurătură. Cu toate astea, reușise să fie un bun prieten. Cea mai mare escapadă a vieții sale fusese cafeaua, de două ori pe săptămână, pe care-o băuserăm împreună în ultimii 15 ani, așa că George, bietul de el, n-avea cum să înțeleagă ce-i spun. În cele din urmă, smulgându-se din uluirea pe care i-o pricisnuiisem, a zis:

— Știi ce mă îngrijorează? Că nu-ți dai seama niciun strop cât de schimbat ești. Nu că ți-o tragi cu una de 30 de ani e problema, nu că ai uitat de mine, ci că nu realizezi că nu mai ești tu, asta e problema. Tu nu mai ești cel pe care-l cunosc de 20 de ani, ai devenit cineva pe care nici măcar tu nu-l cunoști. Mi-e teamă pentru tine, dragul meu, nu meritai așa ceva. Dar nu vei avea

pe cine da vina și, chiar de vei avea, asta nu-ți va folosi la nimic.

Ne-am despărțit după vreun ceas. Ne-am îmbrățișat ca doi buni prieteni care știu că s-ar putea să nu mai existe o dată viitoare și de-abia lucrul ăsta m-a pus pe gânduri. Altfel, eram convins că George nu pricepuse nimic. Dar nici n-aveam nevoie să priceapă cineva ceva. M-am grăbit spre casă, unde mă aștepta iubita mea cam nebună. Am găsit-o cu fundu-n sus, întâmpinându-mă cu o privire metalică. Tocmai își făcuse o cafea. A luat ceașca și s-a dus în birou. M-am dus după ea. Vreau să scriu, a zis și m-am retras, ca să nu-i perturb procesul de creație. Începuse să mă cam deranjeze chestia asta cu vreau să scriu, care survenea din ce în ce mai des. Nu scrisul mă deranja, doar nu eram nebun, ci concedierea mea absolută, pe care-o trăiam ca pe o anulare. Parcă aș fi fost un factor disturbator care trebuie eliminat: un țânțar, o muscă bâzâitoare. Nu aveam voie să fac niciun zgomot, nu puteam scoate niciun sunet, nu puteam s-o chem la masă sau s-o întreb ceva. Trebuia să fie liniște desăvârșită, „nici să nu simt că ești aici“, cum spusese cândva. Mi-am zis că poate senzația de iritare se datora întâlnirii cu George, care reușise să acceseze, infinitezimal, ceva din vigilența de pe vremuri. Am alungat gândul, ca și cum ar fi fost o prostie. Dar senzația de iritare a rămas. A fost pentru prima oară când, de când cu Natalie, am avut sentimentul unui imens gol. Dispariția ei în birou nu a mai lăsat în urmă un spațiu plin de așteptări, ci un gol, ca și cum Natalie se aneantizase, nu eu. Ca și cum fusese înghițită de o gaură neagră. În liniștea ca de vid care se lăsase, am auzit un urlet. Inima mi-a sărit cât colo. Am dat năvală în birou, cu inima bătându-mi nebunește și, cu siguranță, cu o față în deplin acord cu sperietura. Natalie a început

să râdă satisfăcută, apoi s-a aruncat de gâtul meu și m-a sărutat cu o pasiune pe care nimic nu o justifica.

— Aveam nevoie de o întruchipare proaspătă a fricii, a zis, după care m-a concediat de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

Cele 20 de secunde m-au șocat. Stăteam ca prostul în bucătărie și nu-mi venea să cred că fusese capabilă să-mi producă o asemenea spaimă doar ca să obțină o imagine pe care s-o scrie la cald. M-am hotărât să pun problema pe tapet imediat ce avea să iasă din birou. Am dat perdeaua la o parte și am rămas privind pe geam. Strada scaldată într-o lumină caldă, siluetele deopotrivă delicate și greoaie ale copacilor înfrunziți, zidul alb imaculat al casei din spatele gardului de piatră, cu ferestrele ei înalte din alt secol, cu tâmplăria din lemn vopsită într-un maro-castaniu, perdelele dantelate în spatele cărora întrevăd mișcările calme ale doamnei Sparrow, aerul de viață tihnită datorat armoniei căpătate în timp. Suntem vecini de-o viață, o vreme am fost coleg cu soțul ei – un cuplu frumos, pe care ți-e drag să-l privești. Și dintr-odată mă simt singur și trist pentru că știu că tihna aceea lipsită de exuberanță le conferă Sparrowilor ceva ce eu nu voi trăi niciodată. Poate că George are dreptate, poate că povestea cu Natalie ar fi cazul să se-ncheie, poate că e momentul s-accept că am 70 de ani și poate c-ar trebui să fac ceea ce face un bărbat (un fost bărbat) ajuns la 70 de ani. Privesc orașul prin bucata mea de fereastră și realizez că e construit nu precum viața unui om, ci precum viața multor milioane de oameni, fiecare cu epoca sa, cu noutățile ei, cu materialele ei inovatoare, cu stilurile ei diferite, cu inadecvările ei, cu greșelile ei adăugate greșelilor celorlalți și orașul ăsta e viața mea, e mica mea viață, adică nimic la scara Vieții și a Timpului,

nimic în marea orânduire a lumii, nimic la scara planetei și a galaxiei, absolut nimic la scara cosmosului, nimic, nimic, nimic, iar dacă toate acestea există, dacă toate acestea au fost posibile, atunci ele trebuie să aibă o noimă, trebuie să poarte un sens pe care sunt incapabil să-l descifrez și atunci ce dracu' este viața mea, care este noima ei, pentru ce-am făcut umbră pământului atâta amar de vreme, pentru ce s-aștept bătrânețea cu ravagiile ei și mama care-a murit de-un cancer nenorocit de oase, o criminală de boală care i-a măcinat oasele, transformându-le în praf, și ochii ei atât de plini de viață izbucnind cu disperare din ruinele unui trup care nu se mai putea purta nici pe sine și tata cu pneumonia lui terminală, după ani de zile de înghițit praf dentar, smalțul acela cu miros cumplit de deșeuri umane umplându-i plămâni, transformându-i în caverne, asta e viața unui om, o cavernă urât mirositoare, o curbă a lui Gauss, ca viața unui imperiu, ca oricare viață, până la urmă. Viața ca o corabie beată, plutind în derivă, în virtutea inerției unei mări de culoarea vinului, de culoarea algelor, de culoarea azurului, de culoarea respingătoare a broaștelor râioase, de culoarea unei flegme purulente. Tata... Cum de n-am văzut? Cum de nu mi-am dat seama că Natalie însăși era praful dentar care-mi umplea, pietrificându-mi-le, alveolele pulmonare, că din pricina lui Natalie nu mai puteam respira ca înainte, că, fără să știu, îmi alesesem boala după modelul tatălui meu, Tatăl nostru carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, mare grădina ta, Doamne, căci mulți suntem cei nevoznici și beți, cu mintea aiurită, întortocheată pe nepri-ceputele Tale cărări, călugărul de la biserică aceea spaniolă povestindu-mi istoria locului, arătându-mi, plin de mândrie și de solitudine, pietrele funerare ale celor care înălțaseră biserică și care apoi a dispărut după

niște copaci de parcă fusese o nălucă, drumul chinuitor pe *el camino* și semnul scoicii repetat la nesfârșit, cale de mii de kilometri, vânturile câmpiilor spaniole cu mireasma lor spaniolă și bătăturile mele englezești, picioarele murate în bocancii grei, pe care i-am cărat ca pe o cruce nepotrivită, praf și pulbere, praf și pulbere...

Ușa s-a trântit de perete cu un zgomot teribil, pulsul mi-a luat-o razna și Natalie a apărut în prag, radiind de lumină și de zâmbet, cu teancul de coli în mână. Le-a trântit pe masă în fața mea, cu un gest de sfidare și de triumf, mi-a întors spatele și a plecat, fără să scoată un sunet, să facă duș.

Doar o femeie poate rosti cuvântul „da“. A spus *da* în felul ei languros când a ieșit de la duș, cu toate că nu-i pusesem nicio întrebare. A apărut cu prosopul drapându-i trupul elastic, încă umedă, cu broboane lucioase de apă spuzindu-i pielea bronzată, proaspătă, frumos mirositoare, a viață și a parfum, a viață și a fructe zemoase. Nu-i pusesem nicio întrebare, dar a spus *da*, mi-a înfipt o mână-ntre picioare și m-a sărutat cu buzele ei cu gust de caramel, umede, moi, periculoase. Mințile mi s-au tulburat, erecția bruscă a devenit prea repede dureroasă. Am suit-o cu fundul pe masa din bucătărie și nici nu știu dacă eu i-am tras-o ei sau ea mie. La sfârșit, s-a suit pe masă, a tras perdelele și s-a înfățișat trecătorilor, preț de o secundă, în toată goliciunea ei orbitoare. Nu cred c-a văzut-o cineva, dar pentru ea gestul a contat. Pe mine m-a înmărmurit. Oricât aș fi de nonconformist, mi-am dat seama că așa ceva nu e normal. Este pentru prima și ultima oară când faci asta, i-am zis și dulceața din privirea ei s-a transformat în aceeași lamă de oțel cu care mă întâmpinase la întoarcerea de la cafeaua băută cu George.

— Mai bine pune mâna și citește, a zis, făcând semn spre colile de pe masă, împrăștiate de scurta noastră zdupăneală. Prostule, mai bine pune mâna și citește, a zis și a plecat în dormitor să se-mbrace.

Jan era magnificient, capabil de-o jocularitate deopotrivă strălobscură și pedant capricioasă. Biata Molly, depășită de geniul în neobosită desfășurare al minții lui, îl privea ca pe o piesă de teatru, stând ghemuită, fără să scoată un sunet, în loja familiei regale, între pernele umplute cu puf de pinguin, sorbind când și când dintr-o cană cu ciocolată aromatizată cu vanilie de Madagascar și scobindu-se uneori în nas. Privea un creator, fără-ndoială, un făuritor de expozeuri brilimpresionante din care se năștea, chiar sub ochii ei, în timp real, o lume pe care Jan o popula cu ființe cărora le atribuia din primul moment un rol, un sens, un destin, un scop. Nu urma nicio logică, nici măcar pe cea a bunului-simț. Lui Molly îi devenise clar aspectul acesta atunci când Jan a inventat-o pe Foxy, obligând-o să-și îngroape fiica sub o ghindă falnică, seculară, ivită cândva, cu trei sute de ani în urmă, dintr-un stejar viguros. Curva dracului, și-a spus Molly în gând, uite cum se pune la adăpost de propriu-i trecut, nu cumva s-o ajungă din urmă, apoi a mai luat o gură de ciocolată, care-a lăsat urma conturului hărții Africii pe boticul ei.

Am recunoscut imediat stilul lui Natalie Preston, câștigătoarea demascată a Booker-ului, și tot imediat am descoperit că despre mine scrisese. Și, cu toate că de astă dată era o scriitură de proastă calitate, m-a enervat să constat că personajul principal sunt eu. Mă numise Jan, un puști care învățase franceza de la bonă și germana